

pwc.dk

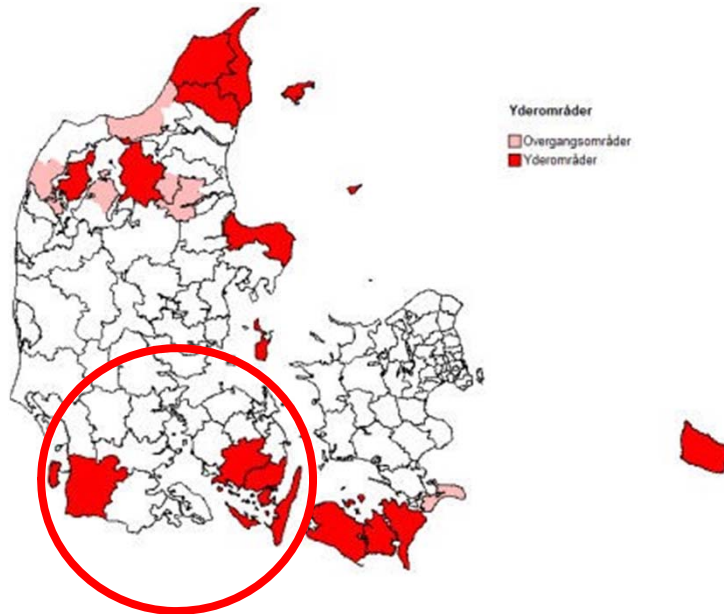
*Prospekt for
Syddansk Lånefond*
februar 2011

pwc

Introduktion og Fondens formål

Introduktion

- Prospektet er udarbejdet i forlængelse af indstillingen på Vækstforums møde den 29. november 2010 - beslutningsreferatets punkt 7 omhandlende *Oprettelse af en lånefond til yderområderne*.
- PwC har i samarbejde med Sekretariatet for Syddansk Vækstforum udarbejdet prospektet.

Fondens formål

- Adgangen til kapital bliver ofte nævnt som en barriere for vækst og udvikling i regionen. En undersøgelse gennemført i 2009 for Region Syddanmark har peget på, at specielt i yderområderne af regionen er investorer og långivere mere tilbageholdende, hvilket afspejles i en markant højere pris for at få kapital stillet til rådighed.
- Fondens formål er at lette adgangen til lånekapital for yderområderne i regionen, dvs. kommunerne Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Langeland, Ærø og Tønder, samt småøerne under Sammenslutningen af Danske Småøer.
- Fonden skal i større omfang end det private kapitalmarked være parat til at yde låne til risikofyldte projekter med lempelige vilkår.
- Udlånsvilkårene kan defineres således, at fonden så vidt muligt bevarer sin kapital, men ikke nødvendigvis øger kapitalen over tid, et svag fald i kapitalværdien svarende til driftsomkostningerne vil også være acceptabelt, men det bør tilsigtes, at perioden indtil pengene er forbrugt bør trækkes så langt som muligt
- Det forretningsmæssige potentiale af de projekter, som får bevilget lån, skal være tilstede også med markedsmæssige lånevilkår.

Fondens formål - målgruppe

Kriterier for målgruppen

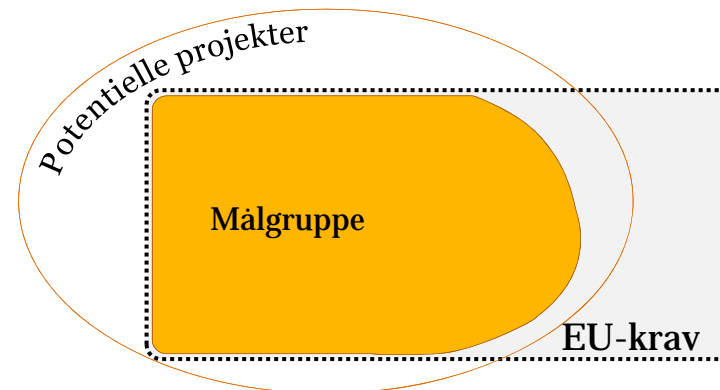
Foruden at leve op til EU-lovgivningen, screenes virksomhederne for nedenstående kriterier i prioriteret rækkefølge:

- Alder under fem år, SMV*, aktiviteter i Syddanmarks yderområder
- Grundigt udarbejdet forretnings- og finansieringsplan
- Nytænkende og innovativt koncept
- Kompetente iværksættere med relevant erfaring
- Stort indtjenings- og vækstpotentiale
- Høj overlevelseschance (dvs. ideens holdbarhed overstiger projektrisikoen)
- Match med den resterende portefølje med hensyn til branchevalg og risikoprofil
- Ydelser/produkter skal være tæt på kommercialisering
- Internationalt perspektiv

* SMV'er defineres på basis af EU-definitionen: Virksomheder, som beskæftiger under 250 personer og har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR eller en årlig balance på ikke over 43 mio. EUR. Desuden er det et krav, at virksomheden ikke indgår i en koncern, der samlet overskrider disse grænser

Kommentarer - kriterier for målgruppen

- Fonden skal ikke fungere som inkubator for iværksættere, som eksempelvis ikke har færdigudviklet deres forretningsplan
- Fonden kan deltage i risikofyldte projekter, men under hensyntagen til den samlede portefølje bør fonden balancere porteføljen, så den rummer såvel "høj vækst, høj risiko" som "stabilitet, lavere risiko".

Indstilling

- Det indstilles, at fondens målgruppe sammensættes i overensstemmelse med EU-krav til branche og alder samt i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer for screening af låneansøgninger.

Fondens konstruktion

EU's Socialfondsmidler og Fonden for Syddansk Vækstfremme

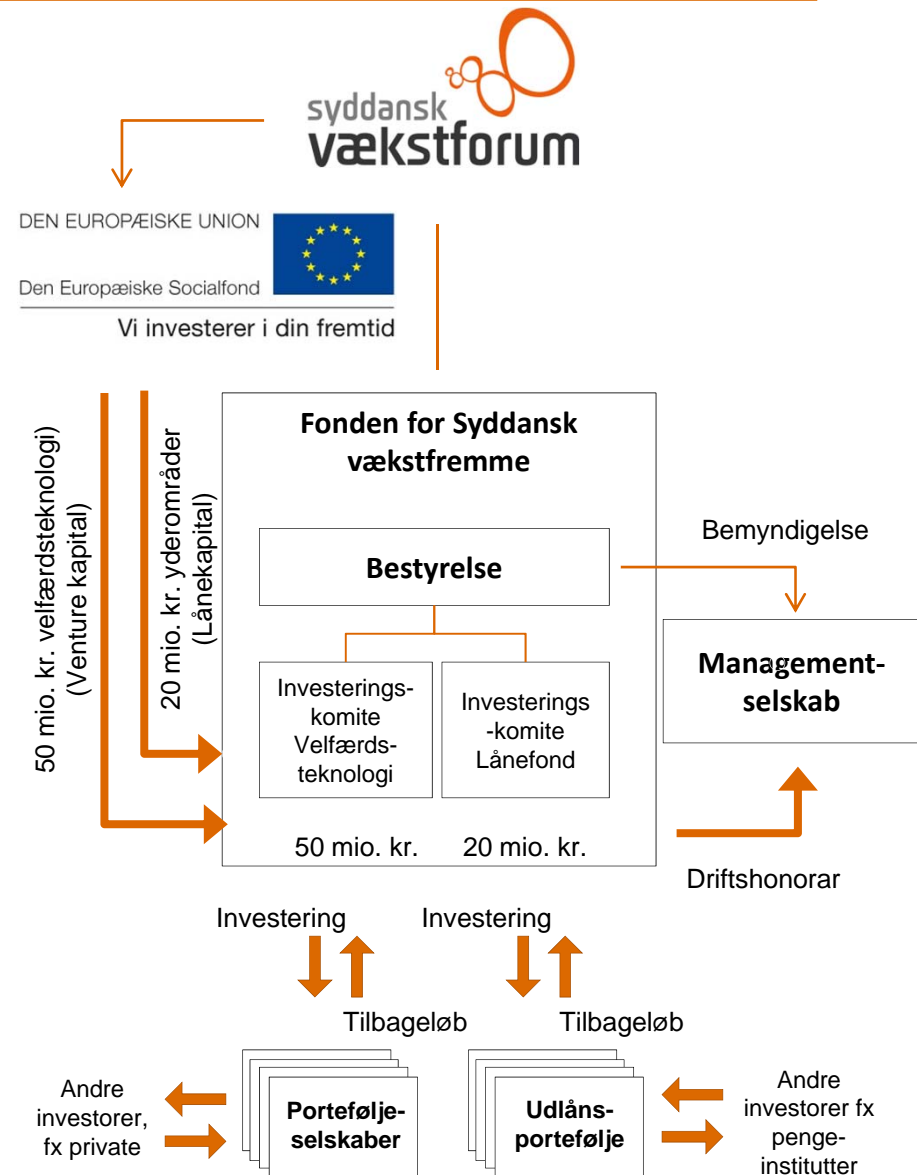
- 20 mio. kr. fra EU's Socialfond anvendes til vækstfremmende initiativer i Region Syddanmark gennem etablering af en lånefond.
- Lånefonden vil være en del af "Fonden for Syddansk Vækstfremme", som foruden lånefonden også består af en kapitalfond (initieret med 50 mio. kr. venturekapital) til investering i velfærdsteknologi.

Bestyrelse

- De to fonde har fælles bestyrelse, hvis overordnede ansvar er varetagelse af midlernes anvendelse. Bestyrelsen har primært en strategisk rolle for fonden. Bestyrelsen er allerede udpeget.

Managementselskab

- Fonden(e) s drift varetages af et managementselskab. Efter screening og eventuel forbedring af indkomne låneansøgninger, kan managementselskabet indstille ansøgninger til godkendelse i fondens bestyrelse eller investeringskomite. Selskabet forvalter også lånemidlerne i praksis, dvs. udbetaler og følger op på servicering.
- Managementselskabet har indstillingsretten af låneansøgninger til både bestyrelsen og investeringskomiteen.

Fondens konstruktion

Investeringskomite

- Der bør etableres en investeringskomite for lånefonden (og en for kapitalfonden), som er godkendt af bestyrelsen og som har større bemyndigelse end managementselskabet i forhold til godkendelse af ansøgninger. Investeringskomiteen samles oftere end bestyrelsen, eksempelvis hver 14.dag eller hver måned.
- Bestyrelsen udpeger investeringskomiteen og delegerer beslutningskompetence til komiteen.
- Komiteen er hurtigarbejdende og har i større omfang end bestyrelsen lokalt kendskab til yderområderne.

Administrativt enkelt

- Det er hensigten, at fondens vedtægter og administrationsgrundlag defineres således, at administrationen af fonden bliver så enkel og let som muligt.

Hurtig reaktionstid på låneansøgninger

- Managementselskabet kan få mandat til at godkende låneansøgninger inden for en vis ramme. Ansøgninger som ligger uden for managementselskabets godkendelsesramme indstilles til godkendelse i investeringskomiteen, som mødes oftere end bestyrelsen. Store og/eller komplicerede ansøgninger skal godkendes af bestyrelsen, men efter høring i Investeringskomiteen.
- Med ovenstående deling af godkendelseskompetencen i tre lag tilsigtes at forenkle administrationen og reducere behandlingstiden af ansøgningerne så meget som muligt.

Indstilling

- Det indstilles, at fondens konstrueres i overensstemmelse med ovenstående.

Fondens rammer og regler

Retsgrundlag

- Reglerne for oprettelse af en lånefond finansieret af Socialfondens fremgår ikke specifikt af dansk lovgivning, men er omtalt i EU-lovgivningen.
- I Danmark er der kun kendskab til én organisation som tidligere har oprettet en "lånefond". Erhvervs- og Byggestyrelsen har ikke udarbejdet vejledninger eller øvrige fortolkningsbidrag for, hvorledes EU-reglerne skal anvendes i praksis i relation til en lånefond.
- Det anbefales derfor i videst muligt omfang at beskrive lånefondens virke i detaljer i en kommende ansøgning. Formålet er, at Erhvervs- og Byggestyrelsens legalitetskontrol af ansøgningen kan sikre, at en afvikling af aktiviteterne i overensstemmelse med den godkendte ansøgning medfører, at støttere regler overholdes.

Rammer og Regler

Aktiviteter finansieret af Syddansk Lånefond skal opfylde de almindelige krav til strukturfonds finansieret aktiviteter, herunder kravene om:

- Additionalitet
- Medfinansiering
- Nyhedsværdi
- Annoncering
- Statsstøttere regler
- Virksomhederne skal være iværksættere i etablerings-, begyndelses- eller ekspansionsfasen, samt SMV'er ifølge EU-definitionen

Rammer og regler er nærmere uddybet i baggrundsnotatet.

Indstilling

- Det indstilles, at der i ansøgningen til Erhvervs- og Byggestyrelsen ikke stilles skærpende krav i forhold til rammer fastsat i EU- og national lovgivning.

Lånenes øvre og nedre beløbsgrænse

Regler

Bestyrelsen kan selv bestemme hvilken størrelse lån, der kan bevilges. For at undgå at midlerne går til administration af en masse små lån eller at få store lån forbruger hele puljen, bør der dog sættes en nedre og en øvre grænse for lånenes størrelser.

Nedre beløbsgrænse

- De mindste lån bør ikke være så små, at omkostningen ved driften af låneforretningen overskygger lånenes størrelse.
- Det vurderes, at lån ned til 50.000 kr. koster uhensigtsmæssigt meget at administrere. Omvendt bør de mindste lån ikke være så store, at de afskærer nye iværksættere fra at ansøge om mindre beløb. Det vurderes, at eksempelvis 300.000 kr. vil være en for høj grænse.

Øvre beløbsgrænse

- De største lån bør tillade iværksættere af en vis størrelse at søge om store beløb. Omvendt bør lånene ikke kunne være så store, at fondens midler ikke rækker til mere end få projekter.

Indstilling

- Det indstilles, at der fastlægges en ramme, så lån gives i intervallet fra 100.000 til 3.000.000 kr.

Eksempler på nedre grænse for lånets størrelse

1. 50.000 kr.
2. 100.000 kr.
3. 300.000 kr.

Eksempler på øvre grænse for lånets størrelse

1. 2 mio. kr.
2. 3 mio. kr.
3. 5 mio. kr.

Lånets størrelse – fordeling

Regler

- Bestyrelsen kan selv fastsætte rammerne for lånenes størrelse

Muligheder

- Det er hensigten, at lånefonden som udgangspunkt yder små lån, men under hensyntagen til fondens formål vedr. vækstsikring bør der være plads til enkelte lidt større lån
- En mulighed kunne være at definere følgende tre grupperinger:

Små lån	100.000 - 400.000 kr.
Mellem lån	400.000 - 1.000.000 kr.
Store lån	1.000.000 - 3.000.000 kr.

Indstilling

- Det indstilles, at lånene planlægges fordelt over lånestørrelserne som angivet i figuren til højre. Små lån vil således udgøre 5 mio. kr. af puljen, svarende til ca. 20 projekter. Lån i mellemstørrelsen vil udgøre 7 mio. kr. svarende til ca. 10 projekter og store lån vil udgøre 6 mio. kr. svarende til ca. 3 projekter.
- Det indstilles endvidere, at managementselskabet har mandat til godkendelse af små lån, investeringskomiteen godkender mellem lån og bestyrelsen godkender de få store lån – eventuelle projekter som indeholder tvivlsspørgsmål eskaleres opad i beslutningshierarkiet.

Forslag til retningslinjer for fordeling af lånestørrelser

Lånetype	Små	Mellem	Store
Ramme (tkr.)	100-400	400-1.000	1.000-3.000
Forventet antal lån	20	10	3
Forventet udlånsbeløb for lånetypen (mio. kr.)	5	7	6
Mandat til godkendelse ligger hos	Managementselskab	Investeringskomite	Bestyrelse
Maksimal behandlingstid (uger)	4	6	12

Rentefastsættelse

Renteniveau

- Der findes ingen krav til lånenes rente, så længe statsstøtten ikke overskrider de minimis-reglerne og bestyrelsen kan frit træffe beslutning om fondens udlånsrente.
- Det er fondens formål at yde lempelige lån, men samtidig undgå for stor en statsstøtte. Som udgangspunkt bør renten afspejle den risiko en lånebevilling udgør af fondens samlede låneportefølje. To modeller kunne være relevante:

Model	Forklaring
1. Fast rente	Fast rente på tværs af alle lån. (f.eks. 4 %)
2. IBOR* + Variabelt Risikotillæg – Fast Rabat	Projekterne vurderes i henhold til deres individuelle risiko og renten sættes som IBOR + individuelt risikotillæg. Men en renterabat (f.eks. 2 procent point) gives for at gøre lånet mere lempeligt. Rabatten er fast på tværs af alle lån.

- Model nr. 2 vurderes som den mest retfærdige og vil give det bedste resultat i forhold til risikostyring, men er samtidig også den mest administrativt tunge. For at lette den administrative byrde bør den første model vælges.

Indstilling

- Det indstilles, at renten holdes "fast", således at alle lån bevilges til den samme rente. Eventuelt kan den faste rente justeres periodisk, måske hvert år, hvis IBOR flytter sig væsentligt.
- 4 % vil være et godt udgangspunkt for bestyrelsens fastsættelse af renten.
- Renten på de enkelte lån er er fast i hele lånets løbetid.

Løbetid og afdragsfrihed

Lånets løbetid

- Bestyrelsen kan selv sætte retningslinjer for maksimal løbetid for lånet.
- I lyset af fondens formål til støtte af udviklingsprojekter - hvor man må forvente en tilbagebetalingstid inden for en kortere årrække - bør loftet sættes tilsvarende.
- Det vurderes, at projekter med tilbagebetaling på mere end 8 år ikke vil være sandsynlige at støtte og øvre grænse for løbetiden bør afspejle dette.

Indstilling

Der fastsættes en øvre grænse til løbetid på otte år, som i særlige tilfælde kan udvides til 10 år. Lånene kan frit bevilges med løbetider i hele år under den øvre grænse, det vil sige 1,2,3,....,7 år.

Afdragsfrihed

- Bestyrelsen kan selv træffe beslutning om retningslinjer for afdragsfri periode for lånene
- Afdragsfriheden er en stor fordel for de fleste af de virksomheder der får bevilget lån
- Dog kan det være u hensigtsmæssigt at lade lånet stå i hele perioden, da risikoen vil stige jo længere lånet ikke serviceres undervejs.

Indstilling

- Det indstilles, at en afdragsfri periode gives på et år, i særlige tilfælde op til to år.

Opgaver for managementselskabet

Managementselskab og opgaver

- Et managementselskab engageres til drift af fonden.
- Managementselskabets opgaver i forbindelse med drift af fonden er:
 - Screening af projekter
 - Vurdere og vejlede i relation til projekters forretningsmæssige idé
 - Vurdere bankforretningen i projekter
 - Vurdere projekter i relation til EU-reglerne
 - Bevilge "små" lån
 - Indstille til investeringskomite/bestyrelse
 - Administration af lån
 - Rapportering
 - Udarbejdelse af årsrapport
 - Sekretariatsbetjening af bestyrelse og investeringskomité
- Det kan blive nødvendigt for managementselskabet at benytte en underleverandør for opgaven til vurdering af projekter i relation til overholdelse af EU-reglerne.

Rapportering

- Managementselskabet skal halvårligt rapportere status til Erhvervs- og Byggestyrelsen, fondens bestyrelse og Vækstforum. Herunder væsentlige udfordringer, udviklingen i låneporteføljen, afskrevne lån, forbrug af bundne midler, planer for ubundne midler osv.
- Rapporteringsopgaven rummer også udarbejdelsen af årsrapporten, som managementselskabet forestår. Årsrapporten skal udarbejdes på en måde der sikrer, at anvendelsen af fondens midler er veldokumenteret.

Habilitet

- Managementselskabet vil kunne risikere at komme i habilitetsproblemer, hvis fondens bevilling af midler sker til virksomheder, som managementselskabet rådgiver eller indgår forretningsmæssige relationer til i andre sammenhænge – en problemstilling som vil være specielt relevant, hvis managementselskabet er et pengeinstitut.
- Når der udarbejdes en forretningsorden for managementselskabet skal det herunder sikres, at habilitetsproblemer undgås.

Fondens effektmål

Forslag til fondens succeskriterier

For at sikre, at bestyrelsen, investeringskomiteen og managementselskabet styrer mod samme mål, og at der skabes resultater i overensstemmelse med fondens formål, bør Vækstforum definere fondens succeskriterier ved effektmål. Målene bør være ambitiøse, men realistiske. Forslag til effektmål er:

- **Gennemsnitlig indtjeningsvækst på 10 % blandt virksomheder i låneporteføljen**
Virksomhederne i låneporteføljen bør efter projektperiodens udløb gennemsnitligt kunne demonstrere indtjeningsvækst på 10 %.
- **1. gangs udlån af samtlige socialfondsmidler på 20 mio. kr. 2011-2013**
Midler der ikke er udlånt under rammebetingelserne inden 2014, skal tilbagebetales til EU's Socialfond. Mulig dispensation fra reglen bør ikke afspejles i effektmålet.
- **2. udlån af midlerne løber tilsammen op i minimum 15 mio. kr.**
Når fondens udlånte midler tilbagebetales, bør de hurtigst muligt genudlånes.
- **Risikoprofilen for fonden bør matche et årligt tab på 5 % af de udlånte midler**
Hvis fondens udlånte midler tilbagebetales uden forventet tab, bør risikovilligheden på efterfølgende udlån tilsvarende øges, så fondens gennemsnitlige risikoprofil matcher et forventet tab på 5 % om året.

Indstilling

- Det indstilles, at ovennævnte effektmål indtænkes som fondens succeskriterier.

Kontaktinformation

Region Syddanmark

Marina V. Christensen

Udviklingskonsulent

Marina.V.Christensen@regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 7663 8201

Mobil: 2979 6435.

Susanne Gren Svendsen

Udviklingskonsulent

Susanne.Gren.Svendsen@regionsyddanmark.dk

Direkte tlf. 7663 2009

Mobil: 2920 2009

PwC

Christian Klibo

Partner

jck@pwc.dk

Direkte: +45 8932 5514

Mobil: +45 4041 9520

Jens Erik Hansen

Senior Manager

jeh@pwc.dk

Direkte: +45 3945 9971

Mobil: +45 2965 7772